

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Safonau
Dyddiad y Cyfarfod:	23 Ionawr 2015
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Teitl:	Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru

1 Am beth y mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn sôn am gyfarfod Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 26 Tachwedd 2014.

2 Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 Er mwyn adrodd i'r Aelodau am y drafodaeth a gafwyd yn Fforwm y Pwyllgorau Safonau ar 26 Tachwedd, 2014 ble roedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon) yn bresennol.

3 Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1 Bod yr Aelodau yn nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

4 Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Cynhaliwyd cyfarfod diweddaraf Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru yn swyddfeydd Cyngor Sir Ynys Môn yn Llangefni ar 26 Tachwedd 2014.
- 4.2 Prif fusnes y cyfarfod oedd cwrdd ag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus newydd Cymru, Mr Nick Bennett a gofyn am ei farn ynglŷn â materion sy'n wynebu Pwyllgorau Safonau yng Nghymru ar hyn o bryd.
- 4.3 Wrth baratoi ar gyfer y cyfarfod roedd Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru wedi llunio 13 o gwestiynau ysgrifenedig er mwyn strwythuro'r drafodaeth gyda'r Ombwdsmon.
- 4.4 Ceir copi o'r cwestiynau a ofynnwyd i'r Ombwdsmon ynghyd â chofnod o'i atebion yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn.
- 4.5 I grynhoi, roedd yr Ombwdsmon yn awyddus i gwrdd â chynrychiolwyr o Bwyllgorau Safonau a gwranddo ar eu barn a'u pryderon ynglŷn â materion cyfoes. Roedd yr Ombwdsmon yn gefnogol iawn i waith Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru ac i'r cymorth y mae Pwyllgorau Safonau yng Ngogledd Cymru yn ei gynnig i'w gilydd drwy gyfrwng y Fforwm.

- 4.6 Gosododd yr Ombwdsmon waith ei swyddfa yng nghyd-destun llai o adnoddau cyhoeddus a'r angen sydd i waith ei swyddfa gynnal hyder y cyhoedd yn y broses ddemocrataidd tra bô'n blaenoriaethu'r adnoddau prin sydd ganddo. Pwysleisiodd yr Ombwdsmon nad oes ganddo fawr o feddwl o gwynion blinderus a dywedodd bod angen i'r ymchwiliadau y bydd ei swyddfa'n eu cynnal fod yn gymesur â lles y cyhoedd o ran y mater yr ymchwilir iddo.
- 4.7 Roedd yr Ombwdsmon yn awyddus i gefnogi mynd ati i ddatrys cwynion yn lleol mewn perthyn â'r Cod Ymddygiad a fyddai'n cynyddu pa mor gyflym y gellir ymdrin â chwynion.
- 4.8 Cadarnhaodd yr Ombwdsmon ei fwriad i gyhoeddi canllawiau diwygiedig i awdurdodau lleol yng ngoleuni dyfarniad diweddar ac i symleiddio'r canllawiau a ddarperir i Aelodau, yn enwedig mewn perthynas â datgan cysylltiad.
- 4.9 Cadarnhaodd yr Ombwdsmon ei fwriad hefyd i gyflwyno prawf lles y cyhoedd yn rhan o sut y bydd yn penderfynu a fydd ei swyddfa yn ymchwilio i gwynion ynglŷn ag achosion o dorri'r Cod Ymddygiad ai peidio. Mae sefydlu prawf lles y cyhoedd yn destun adroddiad arall i'r Pwyllgor.
- 4.10 Yn dilyn trafodaeth gyda'r Ombwdsmon rhoddodd y Fforwm ystyriaeth i un eitem arall sy'n gysylltiedig â'r hyfforddiant a ddarperir i Gynghorau Tref a Chymuned mewn perthynas â'r Cod Ymddygiad. Hysbyswyd y Fforwm o'r dull gweithredu y mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi ei ddefnyddio, sef darparu hyfforddiant wedi'i deilwra i glercod Cynghorau Tref a Chymuned er mwyn eu galluogi i roi'r cyngor cyntaf i'w haelodau mewn cysylltiad â materion sy'n ymwneud â'r Cod Ymddygiad. Mae'r dull hwn wedi arwain at ddatblygu'r berthynas sydd rhwng clercod a'r Swyddog Monitro, ac yn dilyn yr hyfforddiant roedd nifer o glercod wedi manteisio ar y cyfle i gysylltu â'r Swyddog Monitro i drafod materion yn ymwneud â'u Cynghorau. Yna cafwyd trafodaeth ynglŷn â manteision cael awdurdodau eraill i ddefnyddio dull gweithredu tebyg o ran darparu hyfforddiant i Gynghorau Tref a Chymuned.

5 Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Nid oes gofyn i'r Pwyllgor wneud penderfyniad mewn perthynas â'r adroddiad hwn.

6 Faint fydd hyn yn ei gostio a beth fydd ei effaith ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Nid oes unrhyw gostau uniongyrchol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7 Beth yw prif gasgliadau'r asesiad a wnaed o effaith y penderfyniad ar gydraddoldeb? Dylid atodi Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'r adroddiad hwn.

- 7.1 Nid oes angen asesu effaith y penderfyniad hwn ar gydraddoldeb.

8 Pa ymgynghori a wnaed gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

8.1 Ni luniwyd adroddiadau nac ymgynghori ag eraill ynglŷn â'r mater hwn.

9 Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol yn deillio o'r adroddiad hwn

10 Pa risgiau sydd, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Nid oes unrhyw risgiau uniongyrchol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

11 Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Erthygl 9.2 yng Nghyfansoddiad y Cyngor